

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adtnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

Hamupipőke.

Londonban megalakult az európai tudósok internacionális cigány-tanulmányozó egyesülete. Bár nem tudjuk, hogy az egyesülő tudósok közt magyar is volna, a hír mégis közlelő érdekel bennünket.

Hogy miért, könnyű kitalálni. A mult esztendőben Európára szóló cigányszenzációnk volt. A tudósok előtt amugy is tudva vagyon, hogy a nomád cigány különösen szeret barágotlani Ázsia legnyugatibb pusztáin, a magyar steppében. S mivel mindezek köztudomású dolgok, alapos reménységünk lehet rá, hogy a világ tudósai a cigányok tudományos tanulmányozására expedíciót küldenek Magyarországra. A szervezése talán nehezen megy, de mégis csak meg lesz. Elvégre ha akadnak merész emberek, akik neki indulnak a téli sárnak, vagy a Szahara belsejének: bizonyára akadnak olyan hősei is a tudománynak, akik bemerészkednek Magyarország közepébe.

Nos, és ha ez a tudományos expedíció idején Cigányország módszeres földolgozására: végre talán bennünket is meglátnak, Európa legismeretlenebb nemzetét, sőt fel is dolgoznak, szintén tudományos módszerekkel.

Tisztában vagyunk vele, hogy ez a savanyu élcelődés igen unalmas már. Sőt utáljuk már magunk is az örökös panaszt amiatt, hogy egyre jobban Hamupipőkéjévé válunk Európának. Abszurdumnak tartjuk, hogy egy tizennyolc milliós nemzet fia egyre keseregjen hazája, kultúrája, faja elszakasztása miatt. Képtelenségnek, hogy a szerb, a román, a svájci szármot tegyen Európa népeinek köz- és társadalmi életében, a magyar pedig ne. Ugy van pedig ez, ezer példa bizonyítja. Meg kell nézni a legnagyobb német lapokat: magyar tárgyú táviratokat mind Pesth-ről keltezi, Osterreich Ungarnból. Aki berlinből jó haza, azt panaszolja, hogy a vasuti állomás plakátjai szerint az utazó leányokat védő egyesületnek is van egy szállóhelye: Budapesten, a Soroksári-áton. Aki Londonban járt, azzal tér meg, hogy az angol utikalauzokban hiába keresi Magyarországot külön. Az abéce rendjében Galícia után találja meg Hungaryt az Ausztria főcím alatt,

mint annak melléktartományát. S olvassuk, hogy a legmodernebb francia atlasz, egy frissen csinált munka, a legelső kiadó-cég kiadásában, a névmutatójában annyit mond Budapestről, hogy Ausztria második városa.

S ez a sors annak az országnak jut ki, amelynek fiai járják az egész világot. Németország minden nagyobb ipari városában van magyar mérnök és elsőrangú magyar munkás. Franciaország minden nagyobb városában élnek magyarok. Berlinben, Párisban, Londonban, ebben a három nagy szállodájában a világnak nagy magyar kolóniák vannak, melyeknek tagjai képviselik a magyarságot a felsőbb társadalomban csak úgy, mint plebsben. Nincs Nyugateurópának valamire való nagy újságja, aminek magyar munkatársa ne volna. S nincs híresebb üdülő, vagy fürdőhelye, ahol magyar emberek ne tékoznának a pénzüket. Szóval se szere, se száma azoknak a szálaknak, melyek a Nyugat közéletéhez fűznek bennünket a Lajtától a Csendes-Oceánig.

S ez a nyugat, amelyiknek mi minden lélekzetvételét mohón lessük s amelynek minden tántorodását lelkesedve utánozzuk, nem sokkal tud rólunk többet, mint Ujguinea pápuáiról. Amivel többet tud, annyival rosszabbul tudja.

Azért jövel te cigányderítő európai expedíció — hátha majd mirőlünk is elvered egy kicsit a ködöt.

Városi közgyűlés.

Szabadka törvényhatósági bizottsága ma tartotta meg, Bezerédy István, főispán elnöke alatt, szeptember havi rendes közgyűlést, minden izgalom nélkül. Egyhangulag szavaztak meg és vettek tudomásul mindent.

Az ülés lefolyásáról szóló tudósításunk a következő:

Polgármesteri jelentés.

Hoffmann Kálmán dr. a póttárgysorozatot, majd a polgármesteri jelentést olvasta föl, melyhez elsőnek Gálly György bizottsági tag szólalt föl, rámutatva azon rendszertelenségre, mely az adóbehajtás és nyilván tartás körül tapasztalható. Megfizetett adókat sürgelnek, hajtának végre, árvereztetnek miatta.

Ezután Takács Antal szól arról, hogy a borfogyasztási adóban ki nem egyeztettek a város megkáróztatásával csempészik be a törkölyös mustot.

Kocsár János azon erkölcselen, durva állapotokról beszél, mely a Csernovics utcában az ugynevezett koplaló-tanyán napon-

kint tapasztalható. Tisztességes ember nem meri már gyermekeit az utcára eresztetni, mert ez ismételtetetlen durvaságokat hall.

Ugyancsak ezen ügyben szól Gálly György s hozzá veszi még a Rudics-utcai pálinka kimérésekben tapasztalható, hihetetlenül erkölcselen állapotokat.

Biró Károly polgármester válaszában kijelenti, hogy őhozza panasz az adóügyben újabban nem érkezett. Előzőleg érkeztek ugyan panaszok, s ekkor ki is adta a rendeletet a végrehajtóknak, hogy azon esetre, ha már befizetett adót hajtánának végre, fegyelmet rendel el a hibás végrehajtó ellen. Ha újabban érkeznének hozzá hasonló panaszok, rendelete értelmében jár majd el.

Szalay Mátyás főkapitány utal arra, hogy az italmérési engedélyek megvonása vagy adományozása nem tisztán a rendőrség, hanem a pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozik. Emiatt volt is már összeütközése a pénzügyigazgatósággal. Mig azonban a pénzügyigazgatóságot a finansziális érdekek vezérik, addig a rendőrség ugyszólván tehetetlen.

A polgármesteri jelentést ezután egyhangulag tádomásul vették.

A tavankuti állatrakodó.

Szudárovics Ferenc dr. indítványára tudomásul veszik a polgármester azon jelentését, hogy a tavankuti állomáson létesítendő teheráru és állatrakodó létesítésére már ígéretet is kapott, még az indítvány megtétele előtt.

Szudárovics Ferenc óhajtanónak tartaná, hogy ezen ügygyel kapcsolatban a sebesicsi állomásnál szükséges városzoba építését is kapcsolatba hozná. Biró Károly dr. kijelenti, hogy ezen ügyben is kapott már ígéretet.

Az új zenede.

A mai közgyűlésnek bizonyára fontos határozata volt, hogy a színház mellett, a Manojlovics-féle háztelken zenedét építenek s megbízzák a tanácsot, hogy a tervekre írja ki a pályázatot. Erre 7000 koronát meg is szavaznak. Régi óhaj, régi szükséglet ment ezzel teljesedésbe. Szabadka tehát nemsokára új, hozzá méltó kulturális épülettel gazdagodik.

Elhatározták egyuttal azt is, hogy a Petőfi utcai Havas-féle házban zenedei helyiségeket bérelnek, mert a mostani helyiség nem képes már befogadni a növendékeket. Az új helyiség bére 780 kor.

Járda ügyek.

A Máté-utcában téglajárdát raknak le. A Dömjén-utcában kért téglajárdát nem szavazzák meg. Harmat-utca kikövezése tárgyában hozott tanácsi javaslat ellen beadott felebbezést elutasítják. A Vörös-kereszt utcába téglajárdát raknak. A Zimonyi-uton a rókusi plébániáig a Damjanich-utcától kezdve, mindkét oldalon aszfaltjárdát létesítenek.

Személyi-ügyek.

Váli Gyula mérnök, Lyubibratich Kelemen tanácsnok, dr. Dembitz Lajos főügyész, dr. Brenner József alügyésznek a pénzügyintézetnél elfoglalt állásaikat a tisztviselői állással nem tartja inkompatibilisnek.

Kovács Sztrikó Jánosné születésű fizetésemelés iránti kérvényét elutasítják. Ozv. Szkenderovics Odönnének 760, özv. Raffai Ferencének 1040 koronát szavaznak meg özvegyi ellátás címén.

Dr. Schnier György, kórházi orvost évi 1620 koronával nyugdíjazták.

Rudics-öszöntőbizottság.

A Rudics-féle öszöntőbizottság tagjainak megválasztottak: Bókeffy Gyula dr., Vojnich Gyula dr., Farkas Zsigmond, Dekker Gyula dr., Gyelmis Gerő országgyűlési képviselő.

Városi mézárások.

Elhatározta a közgyűlés, hogy miután a mézárások ez ideig nemcsak hogy nem szállították le a hus árát, hanem még emelték is, városi mézárásokat állít. A szükséges berendezés beszerzésére megszavazza a szükséges összeget. E mézárásokat azonban a város természetesen csak akkor állítja föl, ha a mézárásokkal újból felveendő tárgyalások eredményre nem vezetnének, s a hus árát le nem szállítanák.

Az őszi ülészek előtt. Néhány nap mulva ismét összeül a képviselőház, melynek az idén nagy pihenése volt. A parlament július első napjaiban ment szét s így harmadfél hónapon át szüneteltek az ülések, melyek sora kedden indul meg. Justh Gyula ma már hosszabb ideig beszélt telefonon a képviselőház elnöki kivatalánál s előkészítette az üléseket. Az elnök hétfőn érkezik meg Budapestre. A keddi ülés csak formális lesz ugyan, de már erre bejelentettek több sürgős interpellációt. Napirendjén csak a következő ülés napirendjének megállapítása szerepel. Ez a következő ülés másnap, szerdán lesz s ezen a delegációk összehívására vonatkozó királyi kéziratot is fel fogják olvasni. Ez a föltevés annál valószínűbb, mert a főrendiházat is ülésre hívják össze szerdára. A delegációk összeülését előreláthatólag a képviselőház a tárgyalásra kész javaslatokat intézi el. Ezek közé tartoznak a csekről, a kereskedelmi üzletek átruházásáról, a vízi beruházásokról s a főváros fejlesztéséről szóló javaslatok is. Hozzávetőleges számítás szerint ez a munka két hetet fog igénybe venni. Ha ugyan a delegációk ülései csakugyan nem tolnak el hónapokra. Erre az esetre gondolni kell a képviselőház számára dolgról. Es itt a kormány gróf Andrássy Gyulára számít, aki — hallomás szerint — még ebben a hónapban befejezi az általános választói jogról szóló javaslatot s ezzel egyszerre új szint és új kérdéseket dob be a politikai élet kohójába.

Az új városháza építői.

Külön emlékezünk meg a mai közgyűlések azon határozatáról, melylyel az új városháza építését, mint legolcsóbb ajánlattevőknek, Nagy Ferencnek és Kladek Lukácsnak adta ki.

Sokat irtak erről az ügyről fölöslegesen. Mi a legszükségesebb tények megismerésére szoritkoztunk csak, de tárgyilagoságunkban, nem is iparkodtunk semmit sem elhallgatni. Különösen nem a terv hiányaira vonatkozó miniszteri leiratot. Amellett károskodni ok nélkül, hogy ki kapja meg, fölösleges erőlködés volt csak, mikor két derék, szabadkai nagyiparos ajánlata volt a legolcsóbb. Sőt bizonyos tekintetben a károskodás tapintatlanság is volt a törvényhatósággal szemben, mikor ennek határozatát praesjudikálni nem kellett.

Most már mi jól eső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy, amint az másképp nem is történhetett, ez a két építómester nyerte el a monumentális épület felépítését, s nevüket ezzel Szabadka történetében is megörökítik. De örülhetünk ennek azért is, mert így bizonyára az összes munkákat szabadkai iparosok kapják majd meg.

Az összes költségek 1.600.000 koronára rugnak. Az épület bérhelyiségeit 1910 május elsejére teljesen készen kell átadni. A köz-

gyűlési teremnek ugyanezen év decemberig kell elkészülnie. Az alapozási munkálatokat kötelesek már október elsején megkezdeni, a miniszteri jóváhagyásig feltételes szerződés alapján.

Kiemelendő, hogy a közgyűlési határozat egyhangú volt.

Tüntető felvonulást

Rendezgetnek Jakabék,
A vezérek kocsin mennek
Es gyalog a szegény nép.

Az ily séta hasznot hoz
Mert a jó nép a balga
Viszi nekik a fillérvét,
S „ez“ az igaz „népszava“!

A zentai iskolák államosítása.

— A zsidó nem államosít. —

Faragó János, tanfelügyelő ur lemegy Zentára szpicelni az iskolák államosítása mellett, ami ellen derék buzgalommal tör a zentán megjelenő Osszetartás című politikai lap. Megdönhetetlen érvekkel mutatja ki az államosítás káros és a községre nézve hátrányos voltát. Ebben a lapban olvassuk a következő hírt:

„A helybeli zsidó hitközség vasárnap f. hó 13-án iskolaszéki ülést tartott, s ezen az ülésen Braun Vilmos indítványára a zsidó iskolaszék egyhangulag kimondotta, hogy iskolájuk államosítását végleg örökre elejti s azzal többet nem foglalkozik, s felekezeti iskoláját továbbra is nemcsak fenntartja, hanem teljes hat osztályúvá fejlesztette s a hiányzó negyedik tanítót nyomban meg is választotta. Nagyon jó utmutatás ez nekünk is iskoláink szőnyegen levő államosításához, melyek után elvárjuk izraelita polgártársainktól, hogy községi iskoláink államosításánál is hasonló lelkiismerettel járnak el, s így nem szavazzák meg. Ha következetesek akarunk lenni, másként nem tehetnek. Majd elváljuk!“

Csakhogy nem azért zsidó ám a zsidó hogy a kereszténynek is azt akarja, a mi jó.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 20. Bucsú Kelebián.
Szeptember 27. A szabadkai kath. Legényegylet szüreti mulatsága.
Október 4. A szabadkai löversenyegylet 16 versenyei.

— **A király itthon.** A király előre megállapított terv szerint 18-án utazik vissza Veszprémből Budapestre, ahol e hó 25-ig marad. Ugyan e hó 23-án fogadja Ferdinánd bolgár fejedelem látogatását, aki két napig marad a magyar fővárosban. Huszonötödikén a király Gödöllőre utazik, ahol 30-ig marad. Október 1-én ismét Budapesten lesz és itt fogadja a spanyol királyi pár látogatását, akik négy napig lesznek Budapesten a király vendégei. A spanyol királyi pár elutazása után október 8-án ismét Gödöllőre utazik és ott marad körülbelül október 18-ig, amikor is az ez időben Budapesten tárgyaló delegációk alkalmából udvari ebédek lesznek. Az udvari ebédek lezajlása után a király Bécsbe tér vissza.

— **A szent-Erzsébet szoborbizottság** ma, a katolikus legényegylet disztermében, Sztantics Károly elnöklété alatt ülést tartott, melyen az eddigi működéssel számoltak be. A megboldogult Varga Károly helyébe Gyelmis Gerő országgyűlési képviselőt választották be a védnökök közé. Főtítkárnak dr. Winkler Elemért, alelnököknek Vidákovics Pál Krizse József és Németh Simont, pénztárnoknak ifj. Kelemen Jánost választották meg. A bizottság alelnökségét kiegészítették még Raich Balázsszal és Pietsch Ferenczével.

— **Szaktanitói gazdasági iskola.** A mai közgyűlés elhatározta, hogy az ele-

mi iskolákkal kapcsolatos gazdasági ismételő iskolákat átszervezi szaktanitói gazdasági iskolává, amiért azután ezen mostani iskolák egyesítettének.

— **Kinevezés.** A szegedi királyi főügyész Kánya Sándor újvidéki királyi törvényszéki fogházért a zombori királyi ügyészséghez hivatalsszolgárává nevezte ki.

— **Szabadka—közútház állomás.** A szabadka—gombosi vonalnak sándori állomását a vállalat Szabadka külvárosnak nevezte el. A kereskedelemügyi kormány értesíti most a várost, hogy ezen elnevezést nem hagyhatja jóvá, mert az államvasutak előbb adták ezen elnevezést a szabadka—daljai vonalon létesített megállóhelynek.

— **Kevés kukorica, kevés burgonya.** A földművelésügyi miniszter jelentése szerint az idei tengeri termés rosszabb lesz a tavalyinál, mert míg a múlt esztheadóban 39-53 millió métermázsza tengeri termett, addig az idén 38-91 millió métermázsza tengeri várható. A burgonyatermést még mostohábbra becsüli a miniszter jelentése, mnrt a tavalyi 48-49 millió métermázsával szemben az idén csak 36-22 millió métermázsza burgonyára számíthatunk.

— **Érdekes megfigyelések a naptárból.** A naptárt nagyon sokan forgatják, de csak kevesen veszik észre, milyen érdekes szabályossággal váltakoznak az évek vagy a hónapnak bizonyos napjai. Így például ha megnézzük az 1800., 1900 stb. évi naptárakat, látni fogjuk, hogy a század nem kezdődhetik soha szerdai, pénteki vagy szombati napon. Október hónap mindig a hétnek ugyanazon napján kezdődik, mint január, amiről minden kéznél levő naptárból meggyőződhetünk, április hó mindig ugyanazon nappal kezdődik mint július, december pedig mindig azzal a nappal, mint szeptember, február, március és november mindig a hét ugyanazon napján kezdődnek, míg május, június és augusztus különböző napokon. De ezek a szabályok nem vonatkoznak a szökő évre. A rendes év mindig a hétnek ugyanazon napján végződik, mint amellyel kezdődött. Az egész naptár minden 28 év után ismétlődik.

— **Megszökött borbély.** Zsulyevics Mihály, zombori borbély, gőzfürdő bérlő 20.000 korona váltóadósága hátrahagyása, és 8000 korona értékű váltóhamisítás után Zomborból megszökött.

— **Korcsmai verekedés.** Bartos Antal harminckilenc éves vasuti alkalmazot ttegnap este a majsai szőlők egyik korcsmajában mulatott. A mulatság vége becsipés, ennek a vége meg az lett, hogy mulatópajtásai bevették a fejét, bicskával felhasították a tenyerét és az arcáról több helyen lekarmolták a bőrt. Sebeit a mentők kötözték be.

— **Megszökött lelenek.** A bajmoki telepen ápolt két fiúcska szökött meg apólóiktól. Janda Mihálytól és Süllei Jánostól. A kis szökevényeket, az egyik Hódosi József tizenegy, a másik Tóth József nyolc éves, Szabadkán fogták el, ahol ki is vitték a gyermekmenhelyre.

— **Öngyilkosság.** Mezei Sándor, a zombori Otthonkavéház tulajdonosa kedd délelőtt 10 órakor öngyilkossági szándékkal fejbe lőtte magát és szörnyethalt.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERZSÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonysimává és üdév teszi. Nem zsiros s ennél fogva nappal is használható. Pörsenések, bőrrpedések és bőrkétfetések ellen utóérhetetlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás.

Kapható: 484-74-33

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bácsmegeye).

A betegsegélyezés csődje.

— Beteg a betegsegélyző pénztár. —

Ime, amit előreláthatnak — bekövetkezett! A betegsegélyző pénztárak mult évi reorganizációja, melynek üdvösséges voltát sippal-dobbal adták tudtul a világnak, nem vált be. Nemcsak be nem vált, hanem egyenesen és elháríthatatlanul csődött mondott. Akkora deficittel dolgozik, hogy a végleges katasztrófától csak sürgős és alapos intézkedés mentheti meg. Nincs más hátra, mint visszatérni a régi rendszerhez, mely bevált, mely sem munkásnak, sem munkaadónak nem okozott elviselhetetlen anyagi gondokat, mely egyszerűbb adminisztráció mellett sokkal több anyagi haszonnal járt az intézményre nézve és sokkal nagyobb előnyöket biztosított a tagoknak, mint a mai drága s többé-kevésbé a szociálisták egy-egy vezéralakjával meghivatalnokosított pénztárak.

Ha összehasonlítjuk a régi rendszer mellett fennállót betegsegélyzők 1907. első félévi működését és pénztárviszonyait, az új törvény szellemében vezetett mai pénztárak viszonyaival: szenzációs meglepetésre bukkanunk. Mert, míg az 1907. évben a kiadások összegéből 65.6 százalék jutott a betegek ápolására, addig 1908-ban csak 54.8 százalék téhát 10.4 százalékkal kevesebb, mint az előző esztendőben. Ez oly horribilis különbség, amely méltán kelthet feltűnést, de egyszerűen mind azt a kérdést is provokálja, hogy mi e különbségnek az oka és hova lett a 10.4 százalékos különbség?

Egyszerű rá a felelet: felemésztette az adminisztráció! Legalább is nagy részben ez, mert az új törvény a betegsegélyezési hivatalok fentartására jóval magasabb összeget abszorbeál. Ez természetesen az ápolási költség rovására, tehát világosabban mondva a szerencsétlen betegek terhére megy, mert e 10.4 százalékot ezektől a segélyre utaltak orvosok és betegjuttatókól vonták le. Felemésztették a különbséget a megduplázott tisztviselői és orvosi fizetések. A felesleges állások fentartása, aminők például a titkárságok, évenként 4-6000 korona költséggel. Kell-e, szükséges-e ez, a két három órai irodai munkát elvégzéséhez? Bátran ki mondhatjuk, hogy nem. Hacsak azért nem, hogy az elvtárs urak kolomposainak egy kis szinekura álláska jusson, nehogy éhenpusztuljanak szegénykék. Mert a pártkassa tartalma, meg egyébb sápok már nem elég a megélhetésre. Az csak bokk szivarra meg pezsgőre elég!...

Ez azonban a kisebb baj volna!

Nagyobb baj az, hogy bár a törvény egyesíti a munkásság minden rétegét, nem gondoskodott arról, hogy a napszamosok csekély járulékát valami módon arányosan pótolja a bevételekből s így beállt az az előrelátható tény, hogy a kereskedők és iparosok betegsegélyezési kiadásai tetemesen növekedtek. A törvény fogyatékoságára jellemző a gyermekágyi segélynyújtás, mely kérdés teljesen nyílt s kiki tetszése szerint magyarázhatja.

De menjünk tovább, mert ez csak a bajok eleje. A törvény, mint ismeretes, az egész munkásréteget kivétel nélkül egyesíti a betegsegélyzők keretében s e ténnyel a segélyre utaltak létszámát természetesen növelte. Nem gondoskodott azonban arról, hogy például a napszamosok csekély járuléka arányosan valahogyan pótolassék megfelelő bevételekkel, mert az átlagos bevétel fejeként az 1807. évben magasabb volt, mint az 1908. évben. Előbbiben 7.36 K. utóbbiban 5.82 K. Ez is az előállott különbségre esik, de csak mérsékeltet és mint később látni fogjuk, a paritás elve alapján a hazai iparosság és kereskedelem betegsegélyezési kiadásai jelentékenyen növekedtek és magasabbak, mint voltak a régi rendszer alapján.

Fogyatékosak a kiadott rendelkezések, fogyatékos a törvény is. Eklatáns példája ennek a gyermekágyi segélynyújtás, amelyre semmi közelebbi megszorítás nincs, sőt a kérdés teljesen nyitva van hagyva. Ilyen fogyatékos s ugy orvosi, mint pénzügyi szempontból érthetetlen, hogy a bujaktor és tuberkulózis gyógyítási költségei teljesen a beteg-

segélyzők terhére íródnak, holott főleg az előbbi kérdésnél első segítő forrásul az államkincstárnak kellene jelentkeznie a rendelkezésére álló országos betegápolási alap teljes bevételével. Elintézetlen kérdések, amelyek kihagyása majdnem úgy látszik, hogy szándékosan történik.

Hozzájárul az adminisztráció költségeinek tetemes emelkedése, mely ép a nyomtatványkezelés miatt felesleges munkát ró a hivatalnoki karra épügy, mint az iparosok és kereskedőre. Betetőzi a bajt a jelenlegi kezelés anyagi oldala.

Eddig minden munkaadó két százalékkal járult a betegsegélyezés alapjához, ma 3 százalékkal, összegezve a kiadásokat a kereskedők és iparosok nehezébe többete 50 százalékos volna, a paritás elvén. Am nem így áll a dolog! A betegsegélyzők nemcsak a munkanapokat veszik a számítás alapjául, hanem a munkaszünetes napokat is és ha most e kiadásokat összegezzük, be kell látnunk, hogy a teheremelés 150 százalék. Kérdezzük, kívánatos-e ily körülmények között a betegsegélyezés mai törvényes formába belenyugodni s ez esztelen munkát tétlenül nézni. Nem! Sőt az ellenkezőjét minden eszközzel elő kell mozdítani. A debreceni kamara legutóbbi ülésében részletesen foglalkozott e kérdéssel s most kerületében adatgyűjtést indított, hogy megismervén a bajok teljes komplexumát, a kereskedelmi miniszternél az alig egy esztendő törvény revízióját megsürgesse.

Itt az ideje tehát, hogy egy a kereskedők, mint az iparosok fontolóra vegyék e lehetetlen állapotot és a törvény átdolgozása mellett állást foglaljanak. Ezt kívánja az iparos és kereskedővilág anyagi érdeke éppen úgy, mint a beteg munkások ápolási érdeke.

Ne járjunk olyan sörccsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a „BÁCSKAI NAPLÓT” nem találju.

SPORT.

> „Bácska” football mérkőzése.

Folyó hó 20-án, vasárnap délután négy órakor mérkőzik a „Bácska Szabadkai Athletikai Klub” és a „Szabadkai Sport Egylet” egy barátságos jellegű tréning mérkőzés keretében. Egyrészt a Sport Egylet fényes belgrádi szereplése, másrészt a „Bácska” e szezonban elért szép eredményei biztosítják e match érdekes lefolyását. A mérkőzés a „Bácska” Zombori-uti football pályáján fog lefolyni. Jegyek árai: ülőhely 40 fillér, állóhely 20 fillér.

IRODALOM.

— **Zászlónk.** (Szerkeszti Izsóf Alajos. Előfizetési ára egy évre két korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VII. ker., Damjanich-utca 50.) Jó kedv, szellemesség, tanulmányos és mulattató cikkek és versek egész serege, hasznos tanácsok s szép képek töltik meg az új évfolyamba lépő Zászlónk szeptemberi számát. Kedvesebb ajándékot, okosabb olvasmányt, jobb pajtást nem adhatunk kis gimnazistáknak ennél a világirodalomban párját ritkító ujságnál, a magyar katolikus vállalkozások e gyöngyénél. — A hittanár uraknak annyi példányt küldött a kiadóhivatal, a mennyit a mult tanév végén kaptak.

A szentesített végrehajtási törvény rendelettel együtt fizve 1 korona 20 fillér.

Továbbá:

A köveletek bejelentéséhez szükséges előírás szerinti nyomtatványok

kaphatók: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében SZABADKÁN, FÖTÉR.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

50

Ekezeteket rakott a betűkre, a más-salhangzókat kicifrázta, majd meglepégedetten szemlélte művét. Végül úgy tette a kialvó lámpa mellé, hogy azonnal szembe tűnjék.

Kivülről csengetyű hangja hangzott.

— Hat óra, szólalt meg Kamucin; itt a pillanat. Jó estét.

A revolvere kéznél volt; jobb halántékára illesztette; a dörrenés elhangzott és Kamucin hátra dőlt a karosszékre, miközben a fegyver kiesett kezéből.

Zür-zavaros kiabálás hangzott föl a házból, majd lépések dörömbölése közeledett. Az ajtó kinyílt és a tulajdonosnő lépett be megröndülve.

— Golyó van a fejemben, szólt hozzá Kamucin, egy szemmel tekintve rá; elhibáztam. Soha semmi sem sikerült az életemben.

A papírra mutatott; a jó asszony megragadta; amiközben Saramirofért szaladtak, orvost is hívtak.

A herceg haladéktalanul megérkezett, egészen felindulva, majdnem haraggal szívében öngyilkos barátja ellen.

— Ez a kitűnő ember, szólt hozzá Kamucin az orvosra mutatva, el akarja velem hitetni, hogy estig élek. Remélem, hogy nem; kegyetlenül szenvedek. Ha szeretsz menj el a sógornődéért.

— Kleopatráért? kérdé a herceg megragadva.

— Igen, a szép Kleopatráért. Siess. Remélem, hogy a férje nem lesz féltékeny.

Könnyen beszélt, pedig az arca rettenetesen vonaglott a kinoktól.

Saramirof azonnal távozott. Egy órával később visszavezette a grófnét.

Bundájába takarva, sápadtan közeledett az ágyhoz, ahova a sebesültet tiltakozása ellenére is helyezték. A reggeli szürkület halott be az ablakokon; a szobának siralmas kinézése volt, habár mindenütt rend uralkodott is.

— Grófné, szólt Kamucin, — ne menj el, Saramirof, nem titok, — grófné, azt hiszem, önt mindenkinél jobban szerettem, — igen, jobban, mint ő... (Az egyik szemével intett, a távollevő nagyhercegre célozva.) Ezen órában örülök, hogy ezt megtudhatja. Láss, az életemből csak két szép emlékem van: On és a kis foka... Emlékszik a fókára?

Kleopatra, nem birva beszélni, a fejével intett.

— Szegény állat! szomjazott! Ha látta volna hogyan fickándozott a friss vízben! Most nagyon örülök, hogy inni adtam neki.

— Ezt a friss vizet számon tartják ott fönt, szólt Saramirof, szeméit törölgetve.

— A manóba is! mondtam én is ezt, felelt Kamucin. Nem haragszik asszonyom hogy egy rangba helyezem a fókával?

Kleopatra, szomorúan mosolyogva, a fejét rázta.

— Két érdektelen érzelme szívemnek... Most távozzék, grófné, ne maradjon itt; érzem, hogy valóban nagyon rut kezdék lenni.

Feléje hajolt, hogy Isten hozzádot mondjon neki. Kamucin megfogta a kezét és megcsókolta, amint Krisztus sebeit csókolták meg. Kleopatra kiment, anélkül, hogy visszafordult volna.

— Lássuk csak, orvos, szólalt meg Kamucin türelmetlenül, csak nem engedni meg, hogy egész estig így kinlódjam! Adjon valamit, hadd végezzek. Maga orvos, tudnia kell, hogyan rázzák le nyakukról a betegeket.

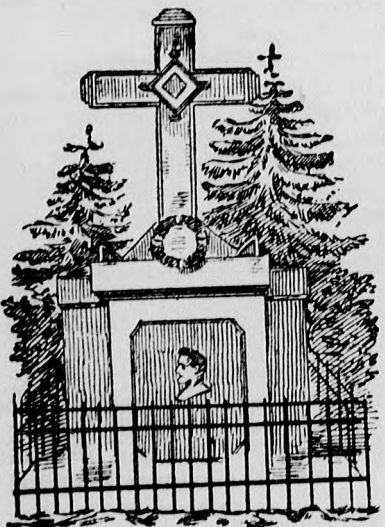
(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

N. M. Militics. Köszönjük. A megindítóituk.

Ajánljuk saját készítményű

sirköveinket

legolcsóbb gyári árban. ➔

Elvállalunk mindennemű

kőfaragó- és
gipszmunkát,
betük kivésését és aranyozását.

KÜLTSEGVETÉSEK ÉS RAJZOK INGYEN.

Egyben felkérjük a n. é. közönséget,
hogy mielőtt bárhol sirkövet venne,
győződjék meg olcsó árainkról.

Tisztelettel

Fekete Dezső és Társai

Palatinus—Bartus 533—30—5

Szabadka, Deák-utca 68., Dimitrievits-féle ház, huspiac.

Cipész-munkás kerestetik Bezdánba

havi 50, azaz évi 600 korona fizetéssel, állandó munkára. Nős munkás előnyben részesül.

Költözödéshoz a munkaadó 20 kor-vel járul. A nő-munka több; a munkák simák, szegettek és fordítottak; különlegességek: rámás, varrott vagy francia sarok nem készül. Kívánatos lenne, ha a munkás segédkezhetné a felsőrész készítésénél és gyengébb tűzősnél.

Munkaidő: január és februárban reggel 5 óráig este 7 óráig; a többi hónapokban reggel 6 óráig este 7 óráig. Vasár- és ünnepnapokon teljes munkaszünet.

A családos munkás a községben 40 koronáért már elsőrendű lakást kap.
Bővebb cím a kiadóban. 536—10—5

Szolga

jó bizonyítványok és csekély óvadékkal felvétetik. 540—3—3

Ajánlatok „Megbízható” felirattal Szabadka posta restante kéretnek.

VI. kör, Harmat-utca

176. számú házban

egy kétszobás lakás

a szükséges mellékhelyiségekkel
november elsejére

kiadó. ➔ 541—3—2

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.

„Gépész”

című műszaki, hetenként megjelenő lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 8 kor, fél-évre 4 kor. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a ::

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg. ::

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasicz Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatárú kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon, szám 371. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzszi

női kalapárú. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatárú kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasúti indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatárú kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

	Makulatur	
	papiros	
	100 kiló	
	12 korona	
	kapható lapunk kiadóhivatalában Rákóczi-utca 20.	